

European Prison Service Conference

«Τα συνδικάτα αγωνίζονται για καλύτερες συνθήκες εργασίας και κράτησης στις Φυλακές της Ευρώπης»

Ξενοδοχείο Classical Athens Imperial, Αθήνα, 12 Μαΐου 2011

ΟΜΙΛΙΑ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΟΣΥΕ ΣΠΥΡΟΥ ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΥ

Κύριε Υπουργέ,

Κύριε Ειδικέ Γραμματέα του Υπ. Δικαιοσύνης

Κύριοι Εκπρόσωποι - Βουλευτές της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής των Ελλήνων

Κύριε Καθηγητά κ. Andrew Coyle

Κύριε Εκπρόσωπε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Κύριε Διευθυντά του ΠΟΥ κ. Moller

Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι, εκπρόσωποι Συνδικαλιστικών Ενώσεων και Ομοσπονδιών από τις 17 διαφορετικές χώρες που βρίσκεστε σήμερα εδώ

Αγαπητοί Συνάδελφοι και Συναδέλφισσες

Σας καλωσορίζουμε στις διεργασίες του Πανευρωπαϊκού Συνεδρίου για τις συνθήκες εργασίας και κράτησης στις φυλακές της Ευρώπης, σας καλωσορίζουμε στην Ελλάδα, σας καλωσορίζουμε στην Αθήνα.

Στην σημερινή Ελλάδα της κρίσης που γέννησε τη δημοκρατία, τη φιλοσοφία και τη σκέψη, στην Αθήνα που έζησαν και δίδαξαν οι Έλληνες φιλόσοφοι όπως ο Σωκράτης, ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης, στην Αθήνα που έζησε τον χρυσό αιώνα του Περικλέους, στην Ευλογημένη Ελλάδα μας που τόσοι και τόσοι πλέον λοιδορούν και προσπαθούν να κατακρεουργήσουν.

Αν στην εποχή που ζούμε, σε αυτή την "εποχή του τέλους", δοκιμάζονται άνθρωποι, πολιτισμοί και ιδέες, αν ο κόσμος μεταβάλλεται σε αντικατοπτρισμό, αν παλιοί πολιτισμοί, κοινωνικά και ιστορικά υποκείμενα, συστήματα ιδεών και μπλοκ βουλιάζουν, ο έλληνας άνθρωπος, ο κόσμος του, αντιμετωπίζει μια αβυσσαλέα κρίση. Και είναι φυσικό. Όσο παλιότερος είναι ένας πολιτισμός, τόσο εντονότερη η αντιπαράθεση με το παρόν, τόσο μεγαλύτερη η δυσκολία

"προσαρμογής", τόσο βαθύτερη η τομή και ο αποπροσανατολισμός. Και η πρόκληση για την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής ενότητας στο διαμορφωμένο οικονομικό-γεωγραφικό περιβάλλον Βορρά Νότου, έρχεται όχι να απαλύνει αλλά να επιτείνει την κρίση.

Είναι προφανές ότι όταν μιλάω για κρίση δεν μιλάω μόνο για τη χώρα μου, ούτε για την Ιρλανδία ή την Πορτογαλία οι οποίες ακολούθησαν τη δική μας μνημονιακή μοίρα. Αναφέρομαι σε όλη την Ευρώπη. Στην Ευρώπη που χρωστάει, στην Ευρώπη που στρουθοκαμηλίζει πιστεύοντας ότι το Ελληνικό, το Πορτογαλικό, το Ιρλανδικό ή το όποιο πρόβλημα κάθε χώρας δημιουργεί πρόβλημα σε αυτή και όχι ότι η εν γένει λειτουργία της Ευρώπης δημιουργεί προβλήματα σε επιμέρους κράτη.

Εμείς εδώ στην Ελλάδα λέμε μία παροιμία. Όταν η φωτιά φτάσει στην πόρτα του γείτονα, να την περιμένεις και στην δικιά σου.

Η οικονομική κρίση, η φτώχεια και η ανέχεια είναι άμεσα συνδεδεμένες με την εγκληματικότητα. Η εικόνα που παρουσιάζουν οι Ελληνικές φυλακές, τουλάχιστον όσο έχουν να κάνουν με την υπερσυμφόρηση, τα υπόλοιπα θα τα περιγράψω παρακάτω, είναι περίπου ίδια για όλα τα κράτη. Όλες οι φυλακές της Ευρώπης είναι υπερσυμφορημένες, ενδεχομένως λιγότερο από τη χώρα μας, όταν όμως η οικονομική κρίση επεκταθεί τότε να είστε σίγουροι εάν δεν μας ξεπεράσουν στα ποσοστά υπερσυμφόρησης σίγουρα θα μας φτάσουν.

Οικονομική κρίση και αναταραχή, με πολύ μεγαλύτερες εντάσεις παρουσιάζονται και στον υπόλοιπο κόσμο και ειδικότερα σε αυτόν που γεωγραφικά θα λέγαμε, έχει κυκλώσει την Ευρώπη. Δείτε τι γίνεται στον Αραβικό κόσμο. Το ίδιο γίνεται και σε πολλά κράτη της Αφρικής και της Κεντρικής Ασίας. Οι λαοί αυτών των κρατών ζώντας ένα αδιέξοδο στην χώρα τους και με ψυχολογία τυχodiώκτη, κυνηγώντας την τύχη τους πήραν τον δρόμο προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με το Δουβλίνο 2, η Ευρώπη πίστεψε ότι απάντησε στο πρόβλημα αυτό. Επί της ουσίας βόλεψε την κεντρική Ευρώπη και τον Βορρά και εξανάγκασε τον Νότο και ειδικότερα τη χώρα μας να υποδεχόμαστε κύματα λαθρομεταναστών, να τα φιλοξενούμε και να τους απαγορεύουμε την προώθησή τους στα ενδότερα της Ευρώπης. Αυτό από μόνο του αποτελεί απόδειξη που ενισχύει τουλάχιστον ως προς αυτό το κομμάτι την θέση μου ότι οι Ευρωπαϊκές αποφάσεις είναι αυτές που δημιουργούν

προβλήματα σε κάποια κράτη και όχι τα όποια επιμέρους κράτη στην Ευρώπη.

Κυρίες και κύριοι

Στην χώρα μας υπάρχουν 34 φυλακές και σωφρονιστικά καταστήματα με χωρητικότητα περίπου 8500 θέσεις. Ωστόσο σήμερα κρατούνται 12360 κρατούμενοι, 530 από αυτούς είναι ανήλικοι και ανήλικες και στο σύνολο ανδρών και γυναικών είναι 547 γυναίκες και 11813 άνδρες. Από το σύνολο ενηλίκων, ανηλίκων, ανδρών και γυναικών οι 7660 κρατούμενοι είναι αλλοδαποί και οι υπόλοιποι 4700 είναι Έλληνες.

Τέλος, από τους 12360 κρατούμενους οι 4300 είναι υπόδικοι και 8060 κατάδικοι.

Τα μεγάλα κύματα λαθρομετανάστευσης που πρώτα δέχθηκε και συνεχίζει να δέχεται η Ελλάδα έχουν πλέον εντοπιστεί σε πολλές χώρες της Μεσογείου όπως η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ισπανία. Στην χώρα μας όμως το βιώνουμε σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό. Το 2008, το 50% των συλλήψεων παράνομων μεταναστών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έγιναν στην Ελλάδα και το αντίστοιχο ποσοστό το 2009 αυξήθηκε στο 79% και το 2010 άγγιξε το 90%. Η περιβόητη συνθήκη Δουβλίνο 2, την οποία η χώρα μας υπέγραψε έχει κάνει την κατάσταση τραγική.

Η ανέχεια και η φτώχεια αυτών των ταλαιπωρημένων ανθρώπων που διανύουν βουνά και θάλασσες ψάχνοντας μία καλύτερη τύχη, τους φέρνει στην Ελλάδα εγκλωβισμένους χωρίς να μπορούν να προχωρήσουν σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Και αυτή τους η ανέχεια τους οδηγεί στην γκετοποίηση, την παραβατικότητα και την παρανομία. Και κατ' αυτόν τον τρόπο το θέατρο του παραλόγου που θυμίζει αρχαία Ελληνική τραγωδία συνεχίζει να παίζεται στις Ελληνικές φυλακές. Και τα σωφρονιστικά καταστήματα γεμίζουν ώστε σε μία δεκαετία παρουσιάζεται αύξηση άνω του 65%, αγγίζοντας αστρονομικά νούμερα μέχρι και τους 12600 το 2010 κρατούμενους από 7661 που ήταν το 2000 εκ των οποίων άνω του 60% είναι αλλοδαποί από 96 συνολικά διαφορετικές χώρες. Φυλακίζονται, αποφυλακίζονται, συνεχίζουν να κάνουν μόνο αυτό που τους «επιτρέπεται», την παρανομία και ξανά φυλακή και ξανά κοινωνική απομόνωση και αποκλεισμός. και το έργο συνεχίζεται.

Κακοσυντηρημένοι με τεράστια προβλήματα υγιεινής και περίθαλψης κουβαλούν μαζί τους αρρώστιες και νοσήματα όπως η φυματίωση,

ψώρα, ηπατίτιδες, χολέρα, διάφορους ιούς γρίπης και ιώσεις που είχαν εξαφανιστεί από τη χώρα μας, στοιβάζονται στις φυλακές και λειτουργούν λόγω των μεταγωγών τους ως μεταφερόμενες εστίες μόλυνσης.

Μέσα στην φυλακή τα πράγματα χειροτερεύουν ακόμα περισσότερο. Παρατηρούνται ομαδοποιήσεις κρατουμένων σε φυλετικό, εθνικό και θρησκευτικό επίπεδο. Αφγανοί εναντίων Πακιστανών, Ιρακινοί εναντίων Κούρδων, Κούρδοι εναντίων Τούρκων, Ταλιμπάν εναντίων μετριοπαθών, Ιρανοί εναντίων όλων, Αλγερινοί, Αιγύπτιοι και γενικά οι Άραβες θυμούνται και προσπαθούν εδώ να λύσουν τις όποιες διαφορές τους, που επί της ουσίας όμως τις περισσότερες φορές πρόκειται περί μιας προσπάθειας επιβίωσης αυτών έναντι των άλλων. Σίτες εναντίων Σουνιτών και το αντίστροφο, βόρειοι Αλβανοί εναντίων Νότιων Αλβανών και όλοι μαζί εναντίων όλων. Καθημερινά περιστατικά βίας, με ομαδικές συμπλοκές και βαρύτατους τραυματισμούς με θύματα όχι μόνο κρατούμενους, αλλά κάποιες φορές και μέλη του προσωπικού.

Ένα προσωπικό που δεν θέλει να παραδεχτεί ότι είναι κουρασμένο, αν και είναι υποστελεχωμένο σε ποσοστά που αγγίζουν σε ορισμένους κλάδους το 50%. Το προσωπικό αυτό δεν τα παρατάει αν και του περικόπτουν το μισθό του λόγω κρίσης και περικοπών. Το προσωπικό αυτό δεν μεμψιμοιρεί αν και απειλείται η ψυχική και σωματική του ακεραιότητα καθημερινά. Ένα προσωπικό όπως άλλωστε όλοι οι Έλληνες εργαζόμενοι παρά τα όσα ψευδοί και συκοφαντικά ακούγονται από κατευθυνόμενα δημοσιεύματα σε όλη την Ευρώπη. Παλεύει άοκνα για την επιβίωση του ιδίου και της χώρας του.

Τους ισχυρισμούς αυτούς απέδειξε με μελέτη που δημοσίευσε η Wall Street Journal και αποδεικνύει ότι οι Έλληνες βρίσκονται στην πρώτη θέση της κατάταξης των χωρών στην Ε.Ε με μέσο όρο εργασίας 42 ώρες την εβδομάδα. Άλλη έρευνα του ΟΟΣΑ αποδεικνύει επίσης ότι οι Έλληνες βγαίνουν σε σύνταξη αργότερα από όλους τους Ευρωπαίους, με μέσο όρο συνταξιοδότησης 62,4 ετών, μεγαλύτερο ακόμα και από αυτό των Γερμανών. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνιστικότητας σε έκθεση της με τίτλο *The size and Performance of Public Sector Activities in Europe* αποκαλύπτει ότι η Ελλάδα είναι μόλις 14η μεταξύ των 17 χωρών με τους λιγότερους δημοσίους υπαλλήλους στην Ε.Ε με ποσοστό 11,4% το οποίο μάλιστα παραμένει σταθερό για τις 2 τελευταίες δεκαετίες και για τις πληρωμές του οποίου δαπανά μόλις το 10% του ΑΕΠ κατατάσσοντας την Ελλάδα στην προτελευταία θέση.

Τα λεγόμενα σύνδρομα burnout από την υπερεργασία, τον συνωστισμό και την υπερπληθώρα κρατουμένων, μας φαντάζουν αστειότητα δεδομένου ότι έχουμε να αντιμετωπίσουμε καταστάσεις πολύ πιο δύσκολες. Όπως έγινε στην περίπτωση του συναδέλφου μας Σπύρου Λαχανά από το Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού, όπου πυροβολήθηκε από πρώην κρατούμενο Αλβανικής καταγωγής έξω από το σπίτι του και ακόμα παλεύει να αποκατασταθεί η υγεία του.

Το προσωπικό αυτό προσπαθεί, αγκομαχεί, αγωνίζεται, μα έχει φωνή, έχει πρόταση και πάντα θα δείχνει μια διέξοδο που δεν μπορεί να είναι άλλη από μία επανάσταση που θα επαναθεμελιώσει και μια νέα σχέση με την "Ευρώπη", διότι τότε η Ευρώπη δεν θα είναι αυτό στο οποίο "θα πρέπει να προσχωρήσουμε ή να συμμορφωθούμε", αλλά η ίδια η σάρκα μας. Η Ευρώπη των λαών, των εθνών και όχι η Ευρώπη των αγορών.

Καλούμε, λοιπόν, τους ανθρώπους της εργασίας, τους ανθρώπους του πνεύματος, τους νέους, τους ελεύθερους παραγωγούς, τους αυτοαπασχολούμενους, τους δημοσίους υπαλλήλους, το συνδικαλιστικό κίνημα, να δημιουργήσουν ένα πλατύ και πολύμορφο κοινωνικό και πολιτικό μέτωπο, το οποίο θα πραγματοποιήσει την ρήξη και την αλλαγή. Ένα μέτωπο που θα διασφαλίσει την επιβίωση των λαών, θα διευρύνει και θα κάνει ουσιαστική τη δημοκρατία και την ελευθερία. Δηλαδή ένα μέτωπο το οποίο, επιτέλους, θα πραγματώσει την εθνική ανεξαρτησία, τη λαϊκή κυριαρχία και την κοινωνική απελευθέρωση στις πατρίδες όλων μας.

Ωστόσο, η προτεινόμενη λύση προκειμένου να βρεθεί μία διέξοδο στα κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα συστήματα κράτησης στην Ευρώπη θα μπορούσε να εντοπιστεί σε τρεις διαφορετικούς, αλλά και αλληλένδετους άξονες.

Ο πρώτος άξονας ονομάζεται πρόληψη και συσχετίζεται με μία πολιτική κατεύθυνση αποφυγής των προβλημάτων μέσω της κοινωνίας και της παιδείας.

Ο δεύτερος άξονας λέγεται θεραπεία και αντιμετώπιση του προβλήματος μέσα στις φυλακές, με παρεμβάσεις και θεραπευτικές μεθόδους, πράγμα που έχει ουσιαστικά να κάνει με εμάς τους εργαζομένους μέσα στις φυλακές.

Ο τρίτος και τελευταίος άξονας εύγλωττα ονομάζεται μετασφρονιστική πολιτική και στοχεύει στην αποτροπή της υποτροπής ώστε τα προβλήματα να μην επαναληφθούν.

Στην Ελλάδα και οι τρεις παραπάνω άξονες παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα σχεδιασμού και εφαρμογής. Καμία απολύτως μεταναστευτική πολιτική, θεραπεία με πενιχρά αποτελέσματα και μετασφρονιστική πολιτική μόνο στα χαρτιά. Απαιτείται λοιπόν, συνολική αντιμετώπιση του προβλήματος και όχι αποσπασματικά μέτρα. Απαιτείται λύση στην κατεύθυνση της μη εισροής κρατουμένων στις φυλακές και όχι στις αποφυλακίσεις.

Σε όλα αυτά βεβαίως, εντέχνως? η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης μεταχείρισης ή τιμωρίας των κρατουμένων, η περιβόητη CPT ξέχασε να τα αναφέρει στην πρόσφατη δημόσια ανακοίνωσή της που προέβη στις 15 Μαρτίου 2011. Μία ανακοίνωση εντελώς άδικη, ενορχηστρωμένη και αυτή στα πλαίσια της προπαγάνδας εναντίον της Ελλάδας. Μία δήλωση που για επιτροπή η οποία από τη μία προασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και από την άλλη ταπεινώνει και διαγράφει τις άοκνες και διαρκείς προσπάθειες τόσο των πολιτικών ηγεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, όσο και του προσωπικού που υπηρετεί στα Καταστήματα Κράτησης.

Την δημόσια αυτή ανακοίνωση της CPT αναπαρήγαγαν λίγες ημέρες αργότερα και οι ΗΠΑ και συγκεκριμένα το State Department και το Γραφείο για τη Δημοκρατία, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τις Ελευθερίες με ανακοίνωσή του στις 8 Απριλίου 2011. Μία ανακοίνωση για γέλια και για κλάματα όπου στην εισαγωγή της αναφέρει ότι οι συνθήκες κράτησης στην Ελλάδα δεν συναντούν τα διεθνή πρότυπα. Και μιλούν για ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες αυτοί που έχουν ακόμα την θανατική ποινή ως μέσω σφρονισμού, την θανατηφόρο ένεση και την ηλεκτρική καρέκλα. Μιλούν αυτοί που έχουν το Γκουαντάναμο και τους βασανισμούς κρατουμένων, τις μυστικές φυλακές και τις φυλακές αεροπλάνα. Μιλούν αυτοί που όταν δεν σφαγιάζουν οι ίδιοι, αφήνουν να σφαγιάζονται άνθρωποι, λαοί στον βωμό του κέρδους, του χρήματος και των επεκτατικών πολιτικών τους, αδιαφορώντας για την τύχη λαών και χωρών.

Ξεχνάει όμως η CPT ότι σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπεται προσωρινή κράτηση έως 5 έτη, ξεχνάει την πολυετή απομόνωση σε ατομικά κελιά για 22 ώρες την ημέρα, ξεχνάει την

παρουσία κουκουλοφόρων μέσα στις φυλακές, ξεχνάει ότι κρατούμενοι παραμένουν δεμένοι πάνω σε κρεβάτια για ώρες. Πράγματα και καταστάσεις τα οποία στις Ελληνικές φυλακές ποτέ δεν υπήρξαν.

Αντί αυτών η CPT προχωράει ακόμα παραπέρα και χαρακτηρίζει το προσωπικό στις Ελληνικές φυλακές ανεπαρκές. Δεν βλέπει όμως ή καλύτερα κάνει ότι δεν βλέπει την πολιτική ανεπάρκεια και τον στρουθοκαμηλισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πρόβλημα της αθρόας εισροής λαθρομεταναστών στο σταυροδρόμι των Ηπείρων και των θαλασσών που είναι η Ελλάδα. Και αφού έχουμε αποδεχτεί ότι τα σύνορα της Ε.Ε τα φυλάει η ίδια πρέπει να διαφυλάξει καλύτερα αυτά τα σύνορα, πρέπει να αναθεωρήσει την Συνθήκη Δουβλίνο 2, ίσως και να την καταργήσει και εν πάση περιπτώσει να αποφασίσει τι θα κάνει με αυτό το φαινόμενο, το οποίο κατά τη γνώμη μου είναι ο πρόδρομος για τη δημιουργία πολυπολιτισμικών κοινωνιών, όχι στη λογική της συνύπαρξης, αλλά στην κατεύθυνση ενός πολυπολιτισμικού βαβελισμού.

Ως συνδικαλιστικό κίνημα απαιτούμε αύξηση των πιστώσεων και των χρημάτων που αφορούν τις φυλακές. Απαιτούμε δίκαιη και συνολική ρύθμιση στα θέματα μεταναστευτικής πολιτικής, μιας ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής που να μην λειτουργεί σε βάρος του Νότου. Απαιτούμε την διατήρηση ειδικών ωραρίων και ειδικών συνταξιοδοτικών καθεστώτων για τους εργαζομένους στις φυλακές λόγω των ειδικών και επικινδύνων συνθηκών εργασίας.

Καμία αναφορά σε συστήματα κράτησης, κρατούμενους και των όποιων προβλημάτων δημιουργούνται εξαιτίας λαθών ή ολιγωριών και από τις δύο πλευρές, πολιτεία – κρατούμενοι, δεν επιτρέπεται να τελειώνει χωρίς πρόταση, χωρίς μία ευχή. Την πρόταση μου την κατέθεσα, η ευχή μου, η ευχή της Ομοσπονδίας Σωφρονιστικών Υπαλλήλων Ελλάδας ήταν και παραμένει η ίδια:

ΛΙΓΟΤΕΡΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ – ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ